

A Deseda-tó és környéke

A Dunántúli-dombság közepén helyezkedik el hazánk egyik leghosszabb mesterséges tava, a Deseda-tó. A tavat a hasonló nevű patak völgyzáró gáttal történő elgátolásával duzzasztották fel nyolc kilométer hosszúságban 1975-ben. A tó és környéke hamarosan a kaposváriak kedvenc kirándulóhelye, horgászparadicsoma és hétvégi hobbikertje lett. Az idegenforgalmi igényeknek megfelelően Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése 1994-ben önkormányzati rendelettel „*Deseda és környéke*” néven, 1112 hektáron helyi jelentőségű védett területté nyilvánította.

Lake Deseda and its surroundings

Lake Deseda, one of the longest artificial lakes in Hungary, is situated amid the rolling knolls of the Transdanubian Hills of Hungary. The lake was created in 1975 by damming an 8 km section of the stream called Deseda in the valley. The lake and its surroundings have since become a popular hiking and recreation area, which provides an excellent place for angling and gardening for the inhabitants of Kaposvár. To meet the needs of tourism, the Town Assembly of Kaposvár (Town of County Rank) issued a local decree in 1994, which pronounced the 1112 ha area to be locally protected under the name of "*Lake Deseda and its surroundings*".

Der Deseda-See und seine Umgebung

Mitten in der transdanubischen Hügellandschaft liegt der Deseda-See, einer der längsten künstlichen Seen Ungarns. Der Stausee ist im Jahre 1975 durch die Errichtung eines Staudammes auf dem gleichnamigen Bach auf einer Länge von 8 km entstanden. Der See und seine Umgebung verwandelte sich bald in ein Paradies für die Ausflügler, Angler und Hobbygärtner. Den touristischen Bedürfnissen entsprechend wurde 1994 das 1112 Hektar große Gelände dank der Verordnung der Vollversammlung der Vertretungskörperschaft der Stadtgemeinde Kaposvár unter dem Namen „*Deseda und Umgebung*“ unter lokalen Naturschutz gestellt.

A Desedai Arborétum

Valaha Somogyban a kúriák és kastélyok környéke elképzelhetetlen lett volna szakszerűen kialakított és gondosan ápoltság nélkül. Somogy legnagyobb erdőgazdasága – a SEFAG RT. – kihasználva a kedvező termőhelyi adottságokat a Deseda tó mellett egy tájidegen akácos területen 1978-ban 28,7 hektáron arborétum telepítésére vállalkozott. Ezt a fiatal botanikai gyűjteményt a látogatóknak a millennium évében épült, a tó desedapataki ágát átívelő 100 m-es hosszú fahíd felavatása után adták át. Az arborétumban szinte minden hazai fafaj megtalálható, a telepített lombos fák fajszáma 73, a tűlevelűeké 38, utóbbiak főleg exóták. Az arborétum egyik sétaútja (1,4 km) közvetlenül a vízpart vonalát követi, a másik (1,7 km) körsétaút-szerűen kanyarog a facsoportok között. A fiatal arborétumban tájképi szempontból impozáns látványt nyújtó tűlevelűeket, *hamis ciprusokat*, *tujákat* és *jegenyefenyőket* sorokban és csoportosan ültették. A külföldi fajok mellett a hazai lombhullató fáink – *eziüsthárs*, *bükk*, *nyír* – is helyet kaptak.

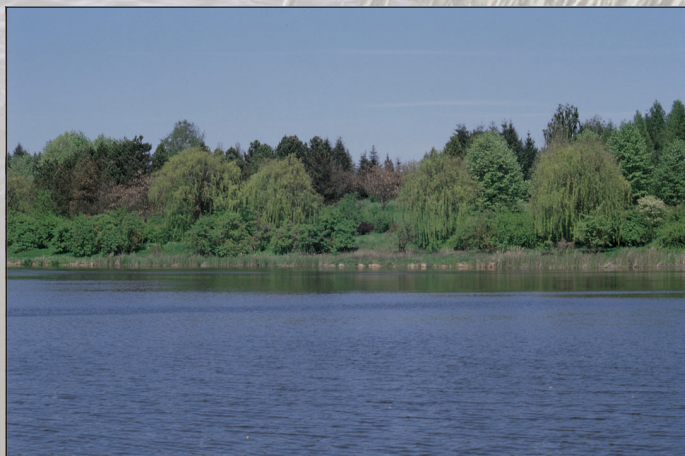
The Desedai Arboretum

In the past, the mansions and castles of Somogy County were unimaginable without skilfully designed and carefully maintained parks around them. SEFAG RT, the biggest forestry company of the County, ventured the plantation of a new arboretum. Utilising the favourable circumstances, it converted a non-endemic acacia-covered area near Lake Deseda into a new 28.7 ha park. This young botanical collection was handed over to the public in the year of the Millennium after the formal opening of the 100 metres long wooden bridge overspanning the Stream Deseda. In the Ar-

boretum nearly all the native tree species are represented: 73 species of planted deciduous trees and 38 species of conifers, most of them are exotas. One of the hiking trails parallels the shore over 1.4 kilometres, while the other trail meanders among the clumps of trees in a 1.7 km circle. In the young arboretum, the pine trees (*cypresses*, *arbors*, *olibanums*) planted in rows and clumps offer admirable scenery. Besides non-endemic species, the arboretum is home to our native deciduous trees (*white linden*, *beech*, *birch* etc.) as well.

Das Deseda-Arboretum

Einst war in Somogy die Umgebung von Herrenhäusern und Schlössern unvorstellbar ohne fachgerecht angelegte, sorgfältig gepflegte Parkanlagen. Im 1978 dank die SEFAG AG, die größte Forstwirtschaft in Somogy, der günstigen Standortbedingungen das Anlegen eines Arboretums auf einem durch Akazien bewachsenen Gebiet von 28,7 Hektar nahe dem Deseda-See. Die junge botanische Sammlung wurde mit der Einweihung der 100 m langen Holzbrücke über dem Bach Deseda im Jahre des Millenniums dem Publikum übergeben. Im Arboretum sind fast alle einheimischen Baumarten zu finden: Die Artenzahl der angepflanzten Laubbäume beträgt 73, die der Nadelbäume 38 – die letzteren sind hauptsächlich Exoten. Der erste 1,4 km lange Wanderweg führt im Arboretum das Ufer entlang, der zweite Rundgang schlängelt sich 1,7 km lang unter den Baumgruppen. Im jungen Arboretum bieten die Nadelbäume, die *Weißtannen*, *Thujen* und *Zypressen*, in Reihen und Gruppen angepflanzte, einen recht imposanten Anblick. Hier sind neben den exotischen Arten auch einheimische Laubbäume zu finden, wie z. B. *Silberlinden*, *Buchen*, *Birken*.

A terület természetvédelmi értékei

A védett területen belül négy jellemző élőhelytípus: erdők, mocsárrétek, vízi élőhelyek és mezőgazdaságilag hasznosított területek különíthetők el. A vízfelület, különösen az őszi időszakban kedvelt pihenőhelye a vonuló vízimadaraknak. A rétek, nádasok és gyékényesek a védett területen belül csupán a tó keskeny, közvetlen parti sávjában és a tóba vezető vízfolyások völgyében vannak. A *magyar tűzlepke* lángvörös színével igazi mozgó ékszere ennek az élőhelynek. A nedves rétek legfeltűnőbb fokozottan védett madara a *fehér gólya*. Főleg a Desedai parkerdő környékén él a *kis apolló lepke*, amelynek tápnövénye, az *odvas keltike* tavasszal virágszőnyeggel borítja be az erdő alját.

The natural values

The protected area comprises four different habitat types: forests, marshlands, water habitats and farmlands. The surface of the water, especially in fall season, proves to be a favoured resting place of migrating water-fowl. In the protected area, meadows, reed-beds and bulrush patches can only be found on the narrow strip adjacent to the shore and in the valley of the streamlets flowing into the lake. The *large copper* with its flame-red colours is a fluttering gem of the habitat. The most eye-catching protected bird of the wetland is the *white stork*. The surrounding area of Desedai Forest Park proves to be a favoured place of the *clouded apollo* that thrives on *corydalis*, which lavishly covers the forest floor with blossoming flower carpet in spring.

Die Naturschätze des Gebietes

Auf dem Naturschutzgebiet können wir vier typische Standorte feststellen: Wälder, sumpfige Wiesen, aquatische Standorte und Landwirtschaftsgebiete. Besonders im Herbst ist die Wasseroberfläche ein beliebter Rastplatz für die ziehenden Wasservögel. Innerhalb des Schutzgebietes liegen die Wiesen, die schilf- und bastbewachsenen Stellen auf dem dünnen Streifen direkt am Seeufer sowie an den Wassergräben, die in den See fließen. Der *Knöterich-Wiesenmoor-Goldfalter* mit seiner feuerroten Farbe ist ein richtiges fliegendes Schmuckstück dieses Standortes. Der auffälligste unter den besonders geschützten Vögeln der nassen Wiesen ist der *Weißstorch*. Vorwiegend im Umfeld des Deseda-Arboretums lebt der *Schwarze Apollo*, deren Nahrungspflanze, der *Gefingerte Lerchensporn* im Frühling einen wahrhaften Blument Teppich auf dem Waldboden bildet.

Túrák a természeti értékek megtekintéséhez

A Gombás parkerdőt autóval a 67-es útról Magyaregres irányába fordulva közelíthetjük meg. A természet szépségeit egy 30 perces erdei séta alkalmával csodálhatjuk meg. A Desedai parkerdő a tó északkeleti részén helyezkedik el, Somogyaszaló határában. A kijelölt sétaútvonalon 4,5 km-es körtúrát tehetünk. Gyertyános-tölgyesekben tavasszal nyílik a védett *szártalan kankalin*, amelynek földhöz simuló levelei közül sárga virágai hívják fel magukra a figyelmet. A fákra kúszó *borostyán* mellett felfigyelhetünk egy másik kúszónövényre, a védett *pirítógyökérre*. Utunkat az erdőszegélyek mentén fehér és tarka lepkék kísérik, gyakori az élénksárga *citromlepke*, a *nappali pávaszem*. A kissé hűvösebb napokon sütérező *mocsári teknősök* merülnek a vízbe, ha elhaladunk mellettük a tó partján vezető úton.

Hiking routes into nature

Gombás Forest Park can be approached by car on road 67, from the turn-off point to Magyaregres. The beauties of nature can be admired in a 30 minute walk along the hiking route into the forest. Desedai Forest Park stretches on the north-east shore of the lake, near Somogyaszaló. The designated tourist route takes us for a 4.5 km circle. In springtime, the protected *eastern primrose* blooms in oak hornbeam woods, where its yellow flowers glaring from its green leaves on the forest floor draws the attention of the visitors passing by. Beside the *ivy* climbing up on the trees, one can notice another creeping plant, the protected *black bryony*. Among the white and colourful butterflies accompanying us along the forest fringe, the bright *yellow brimstone* and the *peacock butterfly* are the most common. On cooler days, the sunbathing *European pond tortoise*, wary of people, plunges back into the water if someone walks by.

Wanderwege zu den Naturschätzen

Die Gombás-Parkanlage ist per Auto von der Landstraße 67 von der Abfahrt nach Magyaregres zu erreichen. Während des 1,5 km langen Spaziergangs, der etwa 30 Minuten dauert, kann man die Schönheiten der Natur bewundern. Der andere, 1,7 km lange Wanderweg mit der roten Markierung führt in den anderen Waldteil Richtung Magyaregres. Die Deseda-Parkanlage befindet sich nordöstlich vom See, angrenzend an die Ortschaft Somogyaszaló. Am einfachsten erreicht man die Anlage vom Kreuz Deseda-See der Landstraße 67 aus. Der markierte Wanderweg bietet die Möglichkeit für einen 4,5 km langen Rundgang. In den Hagebuchen- und Eichenwäldern blüht im Frühling die geschützte *Erd-Schlüsselblume* mit ihren dicht am Boden liegenden Blättern und dazwischen den auffälligen leuchtend gelben Blüten. Neben Efeu fällt auch eine weitere *Kletterpflanze*, die geschützte *Schmerwurz* auf. Auf unserem Weg den Waldrand entlang werden wir von weißen und gelben Schmetterlingen begleitet, unter ihnen kommen der muntere *Waldheiden-Eckflügel-Gelbling*, und der *Buschstaudenflur-Prachtfalte* häufig vor. An kühleren Tagen können *Sumpfschildkröten* beim Sonnenbad beobachtet werden, die seheu ins Wasser fliechen, wenn man am Seeufer an ihnen vorbeigeht.

Sportolási és szabadidő-eltöltési lehetőségek

A tó és környéke sportolási lehetőséget is biztosít a tiszta levegőjű környezetben mozogni vágyóknak. Megkerülhetjük a tavat gyalog, futva, kerékpárral vagy lóháton. A leghosszabb kerékpártúra útvonala 22,6 km. Nagy melegben a Toponár felől megközelíthető strandon, a tó vizében mártózhatunk meg. A fürdőzés helyett sokan választják az evezős sportokat: csónakázást, széllovaglást, kajakozást. Kaposvár és a környék lovascentruma a tó környékén alakult. A tó állandó törzsvendégei azonban mégis csak a horgászok. Termetes *tükkörpontyok*, *dévérek* és *csukák* találhatók a tóban. A távolabbról érkezők a strand szomszédságában lévő kempingben, valamint a csónakház kiadó szobáiban kaphatnak szállást. A Deseda és környéke helyi jelentőségű, védett természetvédelmi terület, amely nemcsak növény- és állatfajok védelmét látja el, hanem sok kikapcsolódni, pihenni, a természetet megcsodálni vágyó embernek nyújt kitűnő lehetőséget.

Sport and leisure activities

The lake and its vicinity also provides countless opportunities for those who wish to enjoy sports in clean, fresh air. One can take a walk or go jogging, or even can ride a bike or a horse around the lake. The longest bike route is 22.6 km. There is a beach by the lake, approachable from Toponár, where one can dip into the water in the heat of the day. Instead of bathing in the lake, many choose to do water sports such as boating, windsurfing, kayaking. However, the regular visitors of the lake are the anglers. Large and weighty *mirror carps*, *breams* and *pikes* can also be found in the lake. Visitors from greater distance find accommodation in the nearby campsite or they can rent a room in the boathouse. Lake Deseda and its vicinity is a locally protected area not only guarding plant and animal species but is also excellent for many people longing for recreation, relaxation and admiring nature.

Sport- und Freizeitangebote

Der See ist berühmt, auch für sein reiches Sport- und Freizeitangebot in schöner Umgebung, an der frischen Luft. Es gibt Möglichkeiten, rund um den See zu wandern, zu joggen, Rad zu fahren oder zu reiten. Der längste Fahrradweg ist 22,6 Km ist. Bei großer Hitze bietet der Strand von Toponár eine Erfrischung. Anstatt zu baden wählen viele Urlauber die Wassersportarten: Boot, Kajak, und auch Surfen. Das Reitzentrum der Stadt Kaposvár ist am Deseda-See angelegt worden. Die richtigen Stammgäste des Sees sind jedoch die Angler. Im See gibt es, *Spiegelkarpfen*, *Brassen Giebel* und *Hechte* von beachtlicher Größe. Unterkunftmöglichkeiten: Camping am Strand, Gästezimmer im Bootshaus. Der Stausee Deseda und seine Umgebung ist ein Naturschutzgebiet, das nicht nur dem Schutz vieler Pflanzen- und Tierarten dient, sondern auch allen Besuchern, die sich hier erholen, die Natur genießen wollen, ausgezeichnete Möglichkeiten bietet.

Óvja, védje a természet és környezetünk értékeit!

Protect and guard the natural values and our environment!

Bewahren Sie und schützen Sie die Natur und die Umwelt!

